

MĂSURI DE PROTECȚIE

A POPULAȚIEI CU VENITURI REDUSE

ÎN PERIOADA SEZONULUI RECE

Procesul oscilant de restructurare a economiei, însoțit, în prima decadă a tranziției, de un declin economic accentuat, de pierderea surselor de venituri sau de reducerea acestora pentru o pondere ridicată a populației a dus la apariția dar și la proliferarea unor probleme sociale noi.

Astfel, guvernele României au fost puse în fața unei situații noi, inexistentă înainte de 1989, aceea de a asigura protecția persoanelor care, datorită unor motive de natură economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru participarea activă la viața socială.

Rolul principal în protecția socială a populației a revenit Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei care a asigurat și asigură asistența socială prin acordarea de prestații și realizarea de servicii sociale, una din măsurile promovate de minister fiind **acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței** familiilor și persoanelor singure cu venituri reduse, în scopul degrevării bugetelor de familie de efortul plății cheltuielilor crescute, în această perioadă, de întreținere a locuinței.

1. AJUTOARE PENTRU ÎNCĂLZIREA LOCUINȚEI

Primul lucru care ar trebui spus la acest capitol este că guvernele României, **indiferent de culoare sau orientare**, au acordat o deosebită atenție problematicii ajutorării familiilor și persoanelor singure cu venituri reduse.

În ceea ce privește ajutoarele pentru încălzirea locuinței situația se prezintă astfel:

Până în anul 2003 acordarea acestor ajutoare a fost realizată în baza mai multor acte normative, având ca beneficiari familiile care utilizează pentru încălzire diverse sisteme care au fost introduse treptat, respectiv **energie termică, gaze naturale precum și lemne, cărbuni, combustibili petrolieri.**

Lungul drum al ajutoarelor pentru încălzirea locuinței a început cu **OuG nr.69/1997**, ale cărei prevederi au fost aplicate în perioada **noiembrie 1997 – martie 1999** și care reglementa acordarea de **ajutoare pentru încălzirea locuinței cu energie termică în sistem centralizat.**

Drumul a continuat cu o serie lungă de ordonanțe de urgență și hotărâri de guvern prin care s-au majorat cuantumul ajutoarelor.

Anul 2001 introduce o noutate, **OuG nr.115/2001** lărgind aria de aplicare prin acordarea de **ajutoare și pentru încălzirea locuinței cu gaze naturale.**

Era oare suficient, în condițiile în care prețurile la utilități creșteau mai mult decât gradul de suportabilitate al multor familii?

Monitorizarea acordării de ajutoare pentru încălzirea locuinței în **perioada 1997 – 2001**, a scos în evidență **existența unui segment important de populație cu venituri reduse**, pentru care în sezonul rece

cheltuielile cu energia termică, gaze naturale, energie electrică și alte utilități, reprezintă mai mult de **70-80% din bugetul familiei**.

Totodată, **incapacitatea de plată** a consumatorilor datorată veniturilor reduse, a condus la blocajul financiar al furnizorilor și distribuitorilor de energie termică și respectiv al furnizorilor de gaze naturale, cărbune și combustibili petrolieri.

În **anul 2003**, prin **OuG nr.5/2003** privind acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței, precum și a unor facilități populației pentru plata energiei termice, s-a realizat **reglementarea unică a acordării ajutoarelor pentru încălzirea locuinței cu energie termică, gaze naturale precum și lemne, cărbuni și combustibili petrolieri**.

Astfel, ordonanța introducea o serie de **noutăți** printre care cele mai importante se refereau la **stabilirea dreptului și a cuantumului ajutorului pentru încălzire pe baza cererii și a declarației pe propria răspundere însoțită de documentele doveditoare** privind componența familiei și veniturile realizate de membrii acesteia în luna anterioară depunerii cererii, **introducerea a mai multe sisteme de facturare și plată a energiei termice** precum și **reglementarea acordării unor facilități** pe o perioadă delimitată de timp pentru familiile beneficiare de ajutor social pentru plata datoriilor la întreținerea locuinței în scopul evitării evacuării acestora din locuințe.

Dezavantajul a constat în **perpetuarea lipsei sumelor necesare** în bugetele locale, fapt care a condus la plata cu întârziere a furnizorilor ceea ce a determinat **deficiențe în achiziționarea de combustibil și furnizarea energiei termice și a gazelor naturale**, precum și **nemulțumiri în rândul populației**.

O schimbare majoră în acordarea ajutoarelor s-a înregistrat începând cu **sezonul rece noiembrie 2003 – martie 2004**, prin adoptarea **OuG nr. 81/2003**, în baza căreia **Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei a preluat integral plata ajutoarelor pentru energie termică și gaze naturale** direct la furnizori, rămânând **la nivel local numai plata ajutoarelor pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri** pentru beneficiarii de ajutor social dar și acestea din bugetele locale, **inclusiv din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat** pentru echilibrarea bugetelor locale.

Deși, modalitatea de acordare a ajutorului pentru încălzirea locuinței prevăzută de **OuG nr.81/2003** a răspuns scopului principal de sprijinire a familiilor și persoanelor singure nevoiașe, prin acoperirea în cea mai mare parte a cheltuielilor cu încălzirea locuinței și prin diminuarea cheltuielilor familiei au fost înregistrate și unele **deficiențe legate de implementarea la nivel local a programului de acordare a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței**. Astfel, **stabilirea dreptului a rămas la nivelul autorităților administrației publice locale**, acordarea ajutoarelor fiind realizată în mod discreționar, beneficiind și familii sau persoane care nu îndeplineau condițiile de acordare.

Deficiențele în aplicarea acestui act normativ și necesitatea remedierii acestora au condus la unele modificări ale acestuia, ultima fiind făcută prin **OG nr.55/2004**. Modificările au avut ca scop principal simplificarea procedurilor de solicitare a ajutorului și **GARANTAREA ACORDĂRII ACESTUIA** prin

asigurarea plății din bugetul de stat alocat Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei în cazul încălzirii cu energie termică furnizată în sistem centralizat și gaze naturale. De asemenea, s-au introdus **bonurile valorice**, ca modalitate de plată, impactul acestei măsuri fiind extrem de pozitiv prin **conștientizarea de către populație a garantării acordării ajutorului**.

Prin acest act normativ au fost reglementate următoarele:

- ◆ **Preluarea de către Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei** prin serviciile sale deconcentrate, respectiv direcțiile pentru dialog, familie și solidaritate socială, **a întregii activități de acordare a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței cu energie termică în sistem centralizat și gaze naturale**.
- ◆ **Mentținerea acordării din bugetele locale a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței pentru familiile și persoanele singure care utilizează lemne, cărbuni și combustibili petrolieri**, beneficiare de ajutor social în condițiile Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat.
- ◆ **Actualizarea limitelor de venituri medii nete lunare pe membru de familie și a cuantumurilor ajutorului pentru încălzirea locuinței**, prevăzute de **OuG nr.81/2003** în funcție de creșterea veniturilor salariale și creșterea nivelului prețurilor la combustibili.
- ◆ **Introducerea „bonurilor valorice” ca formă simplificată de plată a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței** pentru familiile și persoanele singure care utilizează energie termică furnizată în sistem centralizat și gaze naturale.

2. NOUȚĂȚI ÎN SEZONUL RECE NOIEMBRIE 2005 – MARTIE 2006

Pentru sezonul rece **noiembrie 2005 – martie 2006**, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei a adus unele îmbunătățiri în procedura de acordare a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței după cum urmează:

◆ **Actualizarea limitelor de venituri și a cuantumurilor ajutorului**

Potrivit **Hotărârii Guvernului nr.776/2005** și **nr.1666/2005**, limitele de venituri și cuantumul ajutoarelor au fost majorate după cum urmează:

- **Limitele de venituri medii nete lunare pe membru de familie** au fost **majorate cu 11,8%**, reprezentând indicele de creștere a veniturilor salariale prognozat pentru perioada **noiembrie 2005 – martie 2006**, comparativ cu aceeași perioadă din anii 2004 - 2005;

- **Cuquanturile ajutoarelor** pentru încălzirea locuinței cu **energia termică** furnizată în sistem centralizat au fost **majorate cu 20%**, în corelare cu creșterea nivelului prețului național de referință la Gcal, de la 896 000 lei vechi/Gcal la 1 075 000 lei vechi/Gcal;

- Cuquanturile ajutoarelor pentru încălzirea locuinței cu gaze naturale se **majorează cu 34,7%** pentru lunile **noiembrie – decembrie 2005** și cu încă **17%** pentru perioada **ianuarie – martie 2006**;

- Cuquantumul ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni combustibili petrolieri se **majorează cu 11,7%**, reprezentând creșterea nivelului prețului la această categorie de combustibili prognozată de Institutul Național de Statistică pentru perioada sezonului rece, **noiembrie 2005 – martie 2006**.

De remarcat faptul că în sezonul rece 2005 – 2006 Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei a beneficiat de sprijinul Autorităților de reglementare în domeniu și al furnizorilor de energie termică și gaze naturale, aceștia îndeplinind serviciul de transmitere a formularelor tipizate la cetățeni, de preluare a acestor formulare completate și de transmitere a bonurilor valorice.

◆ Introducerea unei noi modalități de tarifare, facturare și plată a cheltuielilor cu încălzirea locuinței.

Acest sistem se bazează pe un tarif construit din două componente: **una fixă** și **una variabilă** în funcție de consumul efectiv pe care o familie sau persoană singură îl înregistrează pe parcursul unui an.

Prin adoptarea acestei modalități de facturare și plată a energiei termice furnizată în sistem centralizat, ponderea cheltuielilor cu încălzirea locuinței se va diminua în perioada sezonului rece, diferențele urmând să se repartizeze pe parcursul lunilor sezonului cald, rezultatul final fiind o diminuare cu **2,5%** a costurilor totale cu încălzirea locuinței.

Sistemul binom poate fi accesat în două variante :

- **tarif binom tip B1, în care ponderea componentei fixe este de 23%;**
- **tarif binom tip B2, în care ponderea componentei fixe este de 40%.**

Famiiliile și persoanele singure cu venituri reduse care utilizează pentru încălzirea locuinței și prepararea apei calde energie termică furnizată în sistem centralizat și care au optat pentru modalitatea de facturare și plată a energiei termice în sistem binom vor beneficia de ajutor pentru încălzirea locuinței pe o perioadă de 12 luni, diferențiat, pentru perioada sezonului rece și pentru restul anului. Ajutorul pentru încălzirea locuinței este calculat diferențiat, pentru perioada sezonului rece și pentru restul anului și în funcție de varianta binom pentru care s-a optat.

Prin **HG nr.1700/2005** au fost stabilite cuantumul ajutoarelor în sistem binomial, după cum urmează:

- sistem binomial B1	- perioada ianuarie – martie = ajutor maxim de 141 lei RON;
	- perioada aprilie – octombrie = ajutor maxim de 35 lei.
- sistem binomial B2	- perioada ianuarie – martie = ajutor maxim de 120 lei RON;
	- perioada aprilie – octombrie = ajutor maxim de 44 lei.

Până la data de **01.02.2006**, dintre famiiliile și persoanele singure beneficiare de ajutor pentru încălzirea locuinței au opta pentru sistemul binomial un număr de circa **800 de familii și persoane singure.**

◆ Eficientizarea consumului individual de gaze naturale și creșterea calității condițiilor de locuit

În urma controalelor efectuate de către personalul specializat al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Ministerului Administrației și Internelor și al autorităților administrației publice locale precum și al Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Gazelor Naturale, s-a constatat că o parte din populație utilizează la încălzirea locuinței cu gaze naturale sobe de teracotă sau alte aparate cu randament scăzut, cu grad ridicat de emisii poluante, cu risc atât pentru sănătatea individuală, cât și pentru mediul înconjurător.

Astfel, s-a impus introducerea unui Program de acordare a unor ajutoare bănești populației cu venituri reduse care utilizează pentru încălzirea locuinței gaze naturale, în vederea acoperirii unei părți din cheltuielile cu achiziționarea, instalarea și punerea în funcțiune de centrale termice individuale.

În acest sens, a fost aprobată **OuG nr.91/2005** privind instituirea **Programului de acordare a unor ajutoare bănești, sub formă de bonuri valorice, populației cu venituri reduse care utilizează pentru încălzirea locuinței gaze naturale.**

Programul are o perioadă de derulare cuprinsă în perioada **2005 – 2008** și este susținut din bugetul de stat alocat Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

De prevederile acestui act normativ beneficiază acele familii și persoane singure care îndeplinesc următoarele condiții:

- *utilizează pentru încălzirea locuinței gaze naturale;*
- *au un venit net lunar pe membru de familie de până la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, respectiv 330 lei RON;*
- *nu dețin centrale termice individuale;*
- *dețin sobe de teracotă.*

Cuquantumul ajutorului bănesc este de:

- *1.500 lei (15 mil. lei vechi) pentru achiziționarea, instalarea și punerea în funcțiune a unei centrale termice;*
- *300 lei (3 mil. lei vechi) pentru achiziționarea și montarea arzătoarelor automatizate*

Până la data de **01.02.2006** direcțiile de muncă, solidaritate socială și familie teritoriale au emis decizii pentru un număr total de **270 ajutoare bănești**, din care **228 pentru centrale termice** și **42 pentru arzătoare.**

3. ALTE TIPURI DE AJUTOARE

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin actele normative elaborate și aprobate în Guvern privind acordarea ajutoarelor pentru încălzirea locuinței, a urmărit ajutorarea unui număr cât mai mare de familii și persoane defavorizate.

În mod evident, **au existat și există și cazuri speciale** care nu au putut fi acoperite de prevederile actelor normative menționate.

Pentru familiile și persoanele singure aflate în aceste situații, Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin bugetul acordat, a acordat și acordă sprijin materializat în următoarele forme:

- **ajutoare de urgență;**
- **ajutoare financiare.**

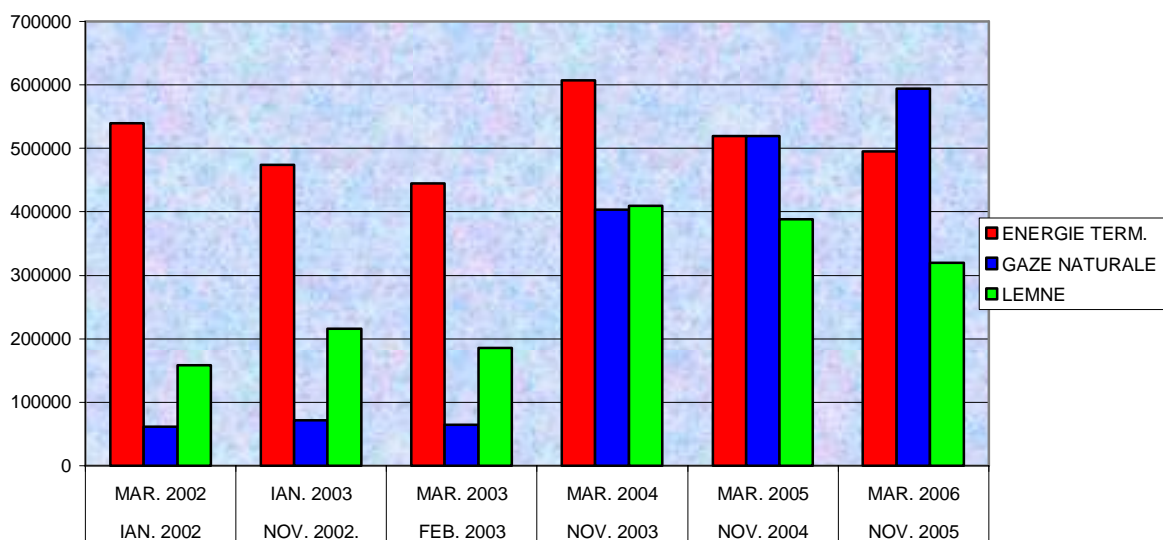
4. REALIZĂRI

Prin acordarea ajutoarelor pentru încălzirea locuinței **s-a urmărit acoperirea în proporții rezonabile a costurilor** determinate de plata facturilor de energie termică sau gaze naturale.

Astfel, în **perioada 2003 – 2006** pentru **cele mai sărace dintre familii**, respectiv prima tranșă de venituri, **ajutoarele au acoperit aproximativ 90% din costul total**, familiile cuprinse în **ultimul interval de venituri** beneficiind de o **acoperire de aproximativ 20% din costurile** cu încălzirea locuinței. Gradul de acoperire va fi menținut și în continuare prin actualizarea permanentă atât a veniturilor până la care se acordă ajutorul, cât și a nivelului acestuia.

Din monitorizarea acordării ajutoarelor pentru încălzirea locuinței realizată de către Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei începând cu anul 2002, au rezultat următoarele :

PERIOADA	IAN. 2002 MAR. 2002	NOV. 2002. IAN. 2003	FEB. 2003 MAR. 2003	NOV. 2003 MAR. 2004	NOV. 2004 MAR. 2005	NOV. 2005 MAR. 2006
ACT NORMATIV	OuG nr.6/2002	OuG nr.121/2002	OuG nr.5/2003	OuG nr.81/2003	OuG nr.55/2004	OuG nr.55/2005
NR. BENEFICIARI	760 067	762 000	695 000	1 419 000	1 428 000	1 409 000
ENERGIE TERM.	540 000	474 000	445 000	607 000	520 000	495 000
GAZE NATURALE	61 369	72 000	65 000	403 000	520 000	594 000
LEMNE	158 698	216 000	185 000	409 000	388 000	320 000
SUME PLĂTITE (mil. lei RON)	66	71	28	316	366	306
ENERGIE TERM.	50	48	17	186	175	111
GAZE NATURALE	4	5	4	73	122	114
LEMNE	12	18	6	57	69	81

NUMĂR BENEFICIARI

La data de **01.02.2006**, **numărul total de ajutoare**, energie termică și gaze naturale, era de **1.088.910**, respectiv pentru un număr de **3.050.000 persoane**, reprezentând **14,7%** din populația țării.

5. CE VA FI DUPĂ 1 IANUARIE 2007

1 ianuarie 2007 - o dată care a devenit visul frumos al României!

O dată ce trebuie să devină istorică, trebuie să se împlinească.

Dar odată cu 1 ianuarie 2007 vor dispărea și subvențiile acordate la producător pentru energie termică.

Consecința firească a acestei majore restructurări a prețului energiei termice va avea drept consecință și creșterea semnificativă a prețului de livrare la populație.

Multă lume își pune deja întrebarea:

„DAR AJUTOARELE???”

În acest moment, Guvernul României, prin vocea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, vă poate spune cu certitudine un lucru:

„AJUTOARELE SE VOR ACORDA ÎN CONTINUARE”.

Cum se vor acorda, care vor fi limitele de venituri și în ce quantum este prematur să discutăm.